

ANLEDNING TILL UNDERSÖKNING

Rökutveckling från en lastbil som stod vid en lastkaj inne i ett stort garage. Röken spred sig till en stor del av centrumet, som fick utrymmas.

UTFÖRD AV

Undersökningen, men även visst deltagande vid insatsen utfördes av brandinspektör Hans Lardner, brandförsvaret.

OBJEKTET

Centrumanläggning som ursprungligen byggdes i början av 1960-talet. Anläggningen har under årens lopp byggts ut, byggts om mm. så att den nu består av X antal våningar och två källarplan. Automatiskt brandlarm och sprinkler finns. Den sammanlagda ytan är ca 50 000 m².

ÖVRIG INFO OM BYGGNADEN

Pga. de många om och tillbyggnaderna under åren har hela anläggningen varit och är fortfarande behäftad med många och även allvarliga brandtekniska brister. Många av bristerna har påtalats vid brandsyner men det har varit svårt att gehör för stora och kostsamma åtgärder. Ett exempel på allvarlig brandteknisk brist som nu är åtgärdad, var att tunnelbanestationen som är mycket stor och även omfattar uppställningsplats för hela tågset, stod i öppen förbindelse med centrumanläggningens allmänna ytor. Dvs. en brand i tunnelbanan skulle mycket väl ha kunnat rökfylla alla dessa ytor.

Fastighetsägaren har efter påtryckningar från brandförsvaret tagit fram en förteckning över alla överblickbara brister och tillsammans med brandförsvaret gjort en prioriteringsordning och tidplan för att åtgärda bristerna. Högsta prioritet har att förbättra brandlarmet så att det hörs överallt och att skapa ett tydligt talat meddelande. Övriga åtgärder pågår, men beräknas ta några år innan det är helt klart.

Utöver byggnadstekniska brister så har även organisatoriska brister upptäckts och ett system att åtgärda dessa har skapats. I syfte att prova organisationen ordnades en övning under hösten år X där brandförsvaret och centrumledningen samarbetade. Vid övningen framkom ett flertal brister, där den allvarligaste var att utrymningslarmet inte fungerade och det var mycket svårt för väktare och övrig personal att få besökarna att utrymma. Dessutom var olika personalkategoriernas roller otydliga och en viss förvirring uppstod. En utvärdering gjordes och de brister som framkom vid övningen skulle ses över.

HÄNDELSE

Onsdagen den XX-XX-XX på förmiddagen var undertecknad på ett möte ang. brandskyddet i centrumanläggningen. När mötet avslutats gick plötsligt det automatiska brandlarmet, det talade meddelandet hördes tydligt och jag kunde själv se hur människorna i anläggningen utan någon större tvekan påbörjade utrymningen. Till och med de som satt och åt på lunchrestaurangerna lämnade maten och utrymde. Vaktbolaget som larmas och har till uppgift att hjälpa till vid utrymning löste sin uppgift mycket bra. Rök syntes på vissa platser i anläggningen och detta bidrog givetvis till att larmet togs på allvar. Vi som deltagit i mötet och som även var observatörer vid den misslyckade övningen gick direkt till centralapparaten för att om möjligt hjälpa till på något sätt. Rök syntes tydligt, men det var lätt att konstatera att det inte var brandrök. Det luktade bränd motorolja, men mängden rök som spred sig i anläggningen var oroväckande. Från en lastbilschaufför fick vi veta att problemet bestod i att en lastbil gått sönder på en lastkaj inomhus och att olja sprutat bland annat över den heta turbon. Detta hade skapat en enorm

rökutveckling och rökfyllt hela garaget och lastkajen. Röken hade dessutom mycket olyckligt spridit sig ut i anläggningen. Jag kunde ringa direkt till styrkeledaren i den utryckningsstyrka som var på väg och tala om för honom var de skulle ta vägen för att slippa ta upp tid med att åka till CA. Väl framme fodrades det rökdykarinsats för att komma in i garaget och för att påbörja rökventilering med fläktar. Brandventilatorerna i taket öppnades också. Efter att brandventilationen öppnats och vädring pågått ca. 30 min. kunde besökarna återvända in till matborden och affärerna. Allt gick bra och det var få upprörda människor och de flesta insåg allvaret och vikten av att ha lämnat byggnaden när larmet gick.

UNDERSÖKNING

När röken fortfarande fanns kvar i byggnaden såg jag möjligheten att undersöka hur spridningen gått till. Jag tog kontakt med den tekniska förvaltaren, som har mycket bra lokalkännedom och nycklar till alla utrymmen. Larmet hade ringts in till SOS av lastbilschauffören, men det hade även kommit in som automatlarm. Vi kunde konstatera att den detektor som utlöst låg två plan ovanför lastkajen och att röken spridits via ett hisschakt och vidare in i en korridor vars dörr mot hisshallen hade stått uppställd. Kraftig rökspridning skedde från lastkajen till ett nedanför liggande garage där en stor del av centrumets kunder parkerar och via en gång går in i centrumet. Gången var delvis rökfylld. Vi kunde konstatera att det fanns otätheter i bjälklaget där ett rör passerar från lastkajen och neråt.

ERFARENHETER

Den här händelsen visar att centrumledningen verkligen har tagit den något misslyckade övningen tidigare under hösten på allvar och vidtagit åtgärder. Organisationen och samarbetet mellan brandförsvaret och driftpersonal fungerade bra, väktarnas roll hade tydliggjorts och fungerade därför bra. Driftpersonalen arbetade efter sina instruktioner och visste sina roller. Utrymningslarmet med det talade meddelandet fungerade och togs på fullt allvar. Dvs. den här händelsen som egentligen inte medförde någon större risk innebar att organisationen och vissa teknisk system provades under verkliga förhållanden.

ÅTGÄRDER

Brandförsvaret och centrumledningen har kommit överens om att med hjälp av rökmaskiner ytterligare undersöka hur rökspridningen i anläggningen gick till för att kunna åtgärda felen. Detta är givetvis mycket viktigt med tanke på den mycket täta trafik som är i garaget och lastkajen. Vid en riktig bilbrand med varm svart rök hade rökspridningen blivit betydligt värre och konsekvenserna avsevärt större. Om bilen brunnit är det troligt att centrumet hade fått stänga för sanering under en tid mitt under julhandeln. Centrumledningen inser detta och vill därför så fort som möjligt hitta bristerna.

SLUTSATS

Det arbete som påbörjades för flera år sedan med att förbättra brandskyddet i centrum, börjar nu ge resultat. Både centrumledningen och brandförsvaret kan känna sig nöjda med det som hittills är gjort.

I den här öppningen i bjälklaget mellan lastkajen och gången i parkeringsgaraget läckte röken ut.